

עין מושפט
גור מצוה

אַלֵּא הא דבעי רבא יש העדאה בו^א, ואע"ג דרבא לא הוה ידע הכרייתא מדבעי מגופו משלס^ב מ"מ דייק גמרא דנפשט מניה מרייהו^ג ודמי לא נפשט מניה לא הא ולא הא: **בין לרבנן** בין דרבי אלעזר בסומכוס ס"ז^ד. והיינו דיחוי דלמעלה ותסבירא^ה ס'ן אללא שלא האריך

למעלה כל קר'^ו וא"ת ולמה דחק לומר כסומכוס ס"ז^ה וי"ל משום דאי כרבנן אי"ת מפשט דלין שינוי לצורות לרביע מק' ועוד דאי בצורות^ז כי אורחיהו יספור רבי אלעזר מ"ג כרבנן בצורות ע"י שינוי לא יתחייב נוק שלס אע"ג דסביר כרבי טרפון דליכא ק"ו דכיון דצורות שן ורגל בחצר הניחז אין משלס אללא מ"ג גס צורות דקדן לא ישלס כ"א מ"ג ולא רצה להעמיד כרבנן ובמקום גחלת וכגון דלחמה אנומי על הגדיש בשינוי דניחא ליה לנימיר דמשלס מ"ג על כל הגדיש כרבי יוחנן:

היבא דלא מפרך ק"ו אית זיה דיו. וא"ת ונימא איפכא ק"ו לשלס מן העלייה ודיו לח"ג וי"ל דהכי שפיר טפי דכי אמר דיו לענין מגופו לא משנינן מח"ג כלל מכמו שהיה אללא שאנו מוסיפין עליו עוד מ"ג לאחר אצל אי אמרת דיו לח"ג עקרת ליה לגמרי מח"ג קמא דמפקא ליה מתשלומי גופו ומוקמינן אתשלומי עלייה ובכל כ"א שאנו יכולין לעקור קל וחומר ולקיים דיו יש לנו לקיים: ובהא

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

מי שמעת ליה אלא כי קאמר רבי אלעזר נזק שלם כגון דאייעד ובהא קמיפלגי מר סבר יש העדאה לצורות ומר סבר אין העדאה לצורות אלא הא דבעי רבא יש העדאה לצורות או א"ין העדאה לצורות אי לרבנן אין העדאה לצורות אי לרבי אלעזר יש העדאה לצורות אמר לך רבא כי מיבעיא לי לדידי אליבא דרבנן דפליגי עליה דסומכוס אבל הכא בין לרבנן בין לרבי אלעזר כסומכוס סבירא להו דאמר צורות נזק שלם משלם ושעמא מאי אמור רבנן חצי נזק דרשוי ולא אייעד ובפלוגתא דרבי טרפון ורבנן קמיפלגי אימור דשמעת ליה לר' טרפון נזק שלם מגופו מי שמעת ליה אין מדיכא מייתי לה מקרן מרשות הרבים דיו לבא מן הדיו להיות כגדון והא רבי טרפון לית ליה דיו^א כי לית ליה דיו היבא דמפרך קל וחומר היבא דלא מפרך ק"ו אית ליה דיו גופא בעי רבא יש העדאה לצורות או אין העדאה לצורות לקרן מדמינן ליה או דלמא תולדה דרגל הוא ת"ש הידום אינו מועד ויש אומרים הרי זה מועד הידום ס"ד אלא הידום והתיו מאי לאו כגון דעבד תלחא זימני ובהא

קמיפלגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה ובהא קמיפלגי ת"ש בהמה שהטילה גללים לעיסה רב יהודה אומר משלם נזק שלם ורבי אלעזר אומר יחצי נזק מאי לאו כגון דעבד תלחא זימני ובהא קמיפלגי מר סבר יש העדאה ומר סבר אין העדאה ובהא קמיפלגי רב יהודה הלכה כסומכוס ולימא רבי אלעזר הלכה כרבנן גללים אצטריכא ליה ס"ד אמינא הואיל ובתר גופיה גיריין בגופיה דמי קמ"ל תא שמע דתני רמי בר יחזקאל יתרגנול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית * ותקע בו ושברו משלם נזק שלם^ב ואמר רב יוסף אמרי בי רב יסוס שצנף וחומר שנער ושיבר את הכלים משלם חצי נזק מאי לאו כגון דעבד תלחא זימני ובהא

משלם אללא חצי נזק: אמר לך רבא כי קמבעיא לי אליבא דרבנן דפליגי עליה דסומכוס. וכדפרשינן והכא ס"ל דצין רבנן וצין רבי אלעזר כסומכוס וצוימנא קמייתא דקאמר רבי אלעזר נ"ש ורבנן אמרי חצי נזק וצדשני בצורות כגון שזרק הכלב גחלת בידו על הגדיש דכיון דלאו הני צורות כי אורחיהו הוו מולדה דקדן הלכך לרבנן מ"ג ומגופו ור"א כרבי טרפון דמשונה בחצר הניחז משלם נ"ש. וימלא ליה לרבא לאוקמיניהו לרבנן ורבי אלעזר כסומכוס דאילו לרבנן לא פסיקא ליה לאוקמי להא בצורות ע"י שינוי דכיון דכדי אורחיה סבירא להו לרבנן דפליגי עליה דסומכוס דח"ג הוא דמשלם ומו לא דלמא בצורות ע"י שינוי סבירא להו דיש שינוי לרביע נזק וצדשני כד אשי לקנן ויט.^א יש שינוי לרביע נזק בו: **מהיכא קמייתי** ליה. רבי טרפון למשונה בחצר הניחז: מקרן צרה"ר. כדמפרש צמתניין וכן: מה.^ב הלכך דיו לבא מן הדיו להיות כגדון ומה להלן מגופו אף כאן מגופו: וסא רבי טרפון ליה ליה דיו. דאי אית ליה דיו לא ישלם אללא חצי נזק כקדן צרה"ר: כי ליה דיו היכא דמפרך ק"ו נו'. כגון אי הוה אמרינן דיו דלא משלם אללא פלגא מאי אהני לן ק"י הא מקריא נמי שמעינן דצרשות הניחז לא גרע דהא בקרא דנגיחת תס לא כחדי רה"ר אצל היכא דלא מפרך ק"ו אית ליה דיו כי הכא דלחי ק"ו לנוק שלם ואהני ליה דיו למגופו: לקרן מדמינן ליה. הואיל^א (ומשונה הוא) חצי נזק הוא דמשלם כי קרן: או דלמא. מעיקרא כי עבדא כי אורחיה מולדה דרגל היא דהא אורחה הוא והזיקה מזוי ואפ"ה מ"ג הוא דמשלמת הלכך זו היא העדאתה ואין לה העדאה אחרת: גללים. היינו צורות: וסא משונה הוא. דאין דרכה להטיל גללים לעיסה ומולדה דקדן היא: דדחיק לה עולמא. שעומדת צנתקוס זר ואין לה מקום לזוז משם ובשלא להנאתה עסקינן כגון צמשלמת דאי להנאתה מולדה דשן היא. ונראה צעיני דכל גללים להנאתה הוא ואפ"ה לאו מולדה דשן ניניהו דשן הויאק דגופה הוא והני צורות ניניהו והא דאמרינן צפ"ק (דף ג.) טנפה פירות להנאתה הוי מולדה דשן היינו כגון שנתגלגלה עליהן כדכך סוסים וחמורים שקורים צולג"ר וכן עיקר. ואי קשיא דר"א אדר' אלעזר דלעיל ונ"א אמר נזק שלם בצורות גבי כלב שנטל חררה והכא מני מ"ג צעל כורחיה היא דלעיל מוקמי' כדאוקימנא צדישא ונ"ס כדשני בגחלת ובפלוגתא דרבי טרפון ורבנן ובמקום גחלת ולא בשאר הגדיש והא דשני רבא צין ר"א צין רבנן כסומכוס צדירי להו דחויי הוא דקא מדחי מפי מורי. וצעיני נראה צהך מילתא צהמה שהטילה גללים אמוראי ניניהו ורבי יהודה גרסינן ור"א היינו ר"א פד שנת ולא תקשי דר"א אדרבי אלעזר ונראין הדברים דהא פריכין ולימא רב יהודה הלכה כסומכוס ור"א הלכה כרבנן ואי תנאי ניניהו היכי פריכין הכי הא אין דרך תנאים לחלוק צלשון זה ועוד דלעיל גבי הידום מועד אמאי לא פריכין הכי: וצטר גופה גיריין. דצגופה טענה להו כגופה דמין קמ"ל: וסקע צו ושצרו. שנצקע כלי מחמת הקול: פוס שצנף ושיבר כלים. בקולו. וכל הני צורות ניניהו דכחו הוא: משונה

ת"ש בהמה שהטילה גללים לעיסה, ר' יהודה אומר' נזק שלם ר' אלעזר חצי נזק. מאי לאו דעבר ג' פעמים ובהא קמפלגי, ר' יהודה סבר יש העדאה ור' אלעזר סבר אין העדאה. ורחינן, לא בחדא זימנא ובפלוגתא דסומכוס ורבנן פליגי. גללים משונה היא, ופריך דרחיק ליה עלמא, כלומר המקום היה דחוק ונתוו הגללים בתוך העיסה כגון זה אינו שינוי כדבעי למימר לקמן (ט א) היתה מהלכת במקום שאי אפשר לה וכו'. ה' ולימ' ר' יהודה היל' כסומכוס ור' אלעזר היל' כרבנן. גללים איצטרי' להו סד"א הואיל ובתר גופא גירא כי גופא דמיא קמיל דכצורות הן. ת"ש דתני רמי בר יחזקאל יתרגול שהושיט ראשו לאויר כלי זכוכית והקע בו ושברו משלם נזק שלם. ואמרי בי רב שור שצנף וחומר שעבר ושבר הכלים משלמין חצי נזק, מאי לאו כגון דעבר ג' פעמי' וכו'.

א) קטעטע גניח: ז'לן לנאך: סול' אשני ופליגא ר' יהודה היכנתא כסומכוס ור' אלעזר.

מסורת הש"ס

א) ז'למן סה, ג) ז'נ' תוס' מנחות ז': ד"ה ז'למא, א) קדושין כד: ד' ג"ז שם, ט) ה"ג מוה' שכנא מחק חבת ועיקר ומורניש' לא הפסס עמו, א) רש"ל מ"ן ובחלוסי גרסאות כסוב וי"ל אולי היה תמור למטה וי' ולי' כי אמר ד"ה אמר לך ושם מחק רש"ל אבל כאן מ"ש לפענוי הוא נכון עכ"ל, א) רש"ל מ"ן וי"ל וזלי נזק, ט) רש"ל.

⚔

גליון הש"ס

גב' ותקע בו ושברו. עיין צ"ח יוד' ס' קר' ד"ס מ"ב דעיסות:

⚔

לעזי רש"י

בולטיר' וזולטיר'. לנלגל.

⚔

מוסף תוס'

א. [דחא] דאי ידע לה לא הוה מספקא ליה בעיא קיימתא, דהא מהכא שמעינן לה דמגופו משלם. דכ"א. א) אם איתא להאי אוקימתא. דכ"א. ג) ג"פ: היינו שיורא דשיני לעיל דשני בגחלת. ד) רבין דרבנן ובין לר"א כסומכוס סבירא להו וכו', אבל השתא במסקנא דשמעתא בעי תלמודא (לאדחוי) [לאוקמי] לההווי שינוי דלא ליהוי שינויא דחזיקא. ז"ס. ה) דאפילו לרבנן מתוקמא שפיר, דקאמר ר"א כו"ט. ז"ס. ו. מדקאמר רבנן חצי נזק, אבל כי מוקי ליה כסומכוס לא פשיט מדי, דבעיא דיש שינוי ואין שינוי לרבנן היא. ז"ס.

